

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/48/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317207916
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8317207916.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: B. T., nar. X.X.XXXX, bytom I. XX, XXX XX O., o zaplatenie 905,53 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 12Csp/69/2017 - 81 zo dňa 26.2.2018 takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

II. Stranám sporu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 259,05 eur spolu s úrokom z omeškania v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že žalobca a žalovaný uzatvorili dňa 05.11.2013 Zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb a dňa 23.5.2014 Zmluvu o povolenom prečerpaní. Zmluva o povolenom prečerpaní musí obsahovať náležitosti, a to dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, výšku poplatkov spojených so spotrebiteľským úverom od uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienky, za akých sa tieto poplatky môžu meniť. Poskytnutý spotrebiteľský úver o povolenom prečerpaní sa považuje bezúročný a bez poplatkov. V zmluve absentuje podstatná náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z. v súvislosti s tam uvedenou RPMN, a to uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

V predmetnom spore sa žalobca domáha zaplatenia sumy 905,53 eur s príslušenstvom. Žalobca aj napriek výzve súdu až do vyhlásenia dokazovania za skončené súdu nepredložil a neoznačil žiadny dôkaz a ani nespresnil rozhodujúce skutočnosti na preukázanie dôvodnosti jeho nároku na žalované peňažné plnenie.

Žalovaný výberom hotovosti z bankomatov a platbami kartou vyčerpal úhrnom sumu 2493,78 eur a uhradil svojmu veriteľovi úhrnom sumu vo výške 2234,73 eur. Teda žalovaný svojmu veriteľovi sumu bezúročného a bezpoplatkového úveru uhradil vo výške 2234,73 eur, preto súd žalobcovi priznal rozdiel medzi týmito sumami. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Žalobca žiadal priznať sankčný úrok vo výške 28 % ročne zo sumy 905,53 eur od 21.06.2017 do zaplatenia, ktorý nebol dohodnutý v Zmluve, iba odkazuje na sadzobník úrokových sadzieb.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 CSP.

2. Proti výroku o zamietnutí žaloby podal žalobca včas odvolanie. Trval na tom, že zmluva obsahuje všetky náležitosti podľa ust. § 10 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z.. Poukázal na to, že pokiaľ mal súd

pochybnosti o úplnosti žaloby, mal žalobcu vyzvať na jej doplnenie. Sadza úroku 28 % ročne vyplýva z čl. 3.12 VOP. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil a žalobe v tejto časti vyhovel. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

4. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05)

5. Sám žalobca v odvolaní poukazuje na to, že zmluva o povolenom prečerpaní musí obsahovať údaje podľa ust. § 10 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z., t.j. okrem iného aj dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (s odkazom na ust. § 9 ods. 2 písm. f) Zákona č. 129/2010 Z.z.).

Ust. § 10 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z. sa vťahuje na zmluvy o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov. Vzhľadom na uvedené odvolací súd mal za nespornú skutočnosť, že zmluva uzavretá medzi účastníkmi je zmluvou o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov (§ 151 ods. 1 CSP).

6. Žalobca tvrdí, že povinnosť dodávateľa uviesť tento údaj bola splnená tým, že tieto informácie vyplývajú z bodu 8.13 VOP ako aj z Európskych informácií o spotrebiteľskom úvere týkajúce sa povolených prečerpaní (ďalej len „Európske informácie“).

7. VOP sú podmienky, ktoré vypracovala a presadzuje Prima banka Slovensko, a.s. Keďže ide o tzv. firemné podmienky, v prípade uzatvárania zmlúv so spotrebiteľom, tieto musia byť ním individuálne dojednané, čo predpokladá aj ustanovenie § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Teda ide o také podmienky, s ktorými sa mal možnosť spotrebiteľ oboznámiť pred podpisom zmluvy a mohol ovplyvniť ich obsah.

V zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ (v danom prípade žalobca) nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. VOP, na ktoré Zmluva o povolenom prečerpaní odkazuje, nemožno považovať za individuálne dojednané, čo spôsobuje ich neprijateľnosť a v konečnom dôsledku neplatnosť (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka).

Individuálnosť ich dojednania nie je daná ani tým, že na VOP zmluva odkazuje. Nakoniec, neindividuálnosť ich dojednania vyplýva aj z toho, že neboli nikým podpísané ani datované. Žalovaný - spotrebiteľ obsah predmetných dokumentov nijako ovplyvniť nemohol.

8. V oblasti ochrany spotrebiteľa je potrebné mať na zreteli zásadu poctivosti, a to vo forme tzv. princípu dôvery v oblasti ochrany spotrebiteľa.

9. Ústavný súd Českej republiky v nálezoch II.ÚS 3/06 zo 06.11.2007 a I.ÚS 3512/11 z 11.11.2013 uviedol, že uplatňovanie princípu dôvery v úkony ďalších osôb v sociálnom styku je základným predpokladom pre fungovanie komplexnej spoločnosti. Dôveru je potrebné pokladať za elementárnu kategóriu sociálneho života. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje okrem iného v tom, že text spotrebiteľskej zmluvy, osobitne vtedy, keď sa jedná o formulárovú zmluvu, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný.

10. Odvolací súd nepopiera, že spotrebiteľská zmluva môže pozostávať z viacerých dokumentov, zmluvné ustanovenia však musia byť dojednané individuálne, pričom zmluva musí byť pre spotrebiteľa transparentná.

Na dôvažok, VOP majú len doplňujúci a vysvetľujúci charakter, na druhej strane údaje podľa ust. § 10 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z. predstavujú podstatné náležitosti zmluvy, preto nie je možné ich platne dojednať len odkazom na VOP.

11. Pokiaľ žalobca poukazuje na Európske informácie, tieto nie sú žalovaným podpísané, a len samotné vyhlásenie žalovaného o tom, že tento dokument prevzal, formulárovo začlenené v Zmluve o povolenom prečerpaní, ktoré žalovaný nemohol ovplyvniť, samo o sebe nezbavuje žalobcu povinnosti preukázať, že predmetný formulár žalovaný skutočne prevzal.

12. Vzhľadom na absenciu náležitosti podľa § 10 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z. v spojení s ust. § 11 ods. 1 písm. c) Zákona č. 129/2010 Z.z. sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

13. Vyššie uvedené rovnako platí aj pre úrok vo výške 28 %, ktorý je taktiež len súčasťou VOP.

14. V úrokových sadzbách produktov účinných od 5.5.2017 (č.l. 22 a č.l. 148 spisu) predložených žalobcom je uvedená výška úrokovej sadzby pri nepovolenom prečerpaní účtu 28 %. Z bodu 3.12 Všeobecných obchodných podmienok vyplýva, že po dobu nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu.“ Nepovolené prečerpanie sa považuje za porušenie zmluvných povinností klienta, s ktorým je spojená povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu v zmysle Sadzobníka. Z uvedeného je zrejmé, že nepovolené prečerpanie predstavuje porušenie povinností klienta, s ktorým sa spájajú sankcie, a to úrok z nepovoleného prečerpania a zmluvná pokuta.

15. Ročný úrok dosahujúci úroveň 28 % podstatne prevyšuje úroky obvykle požadované na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch (podľa NBS pri spotrebiteľských úveroch a ostatných úveroch nad 5 rokov 10,40 %), čo je v priamom rozpore so zákonom, ako i dobrými mravmi. Vychádzajúc z ustálenej praxe súdov je preto potrebné považovať dohodu o výške ročného úroku v miere 28 % za dohodu, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi a ktorá je ustanovením, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Uvedené potvrdili súdy pri svojej rozhodovacej činnosti (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 28. 09. 2011, sp. zn. 3Co/3/2011, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 13. 08. 2014, sp. zn. 10Co/325/2014, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 09. 11. 2010, sp. zn. 17Co/313/2010). Nemecký BGH v rozsudku z 13. 3. 1990 AZ XI ZR 252/89 vyhlásil úver s rozdielom o 12 % percentuálnych bodov oproti priemeru na trhu pre obdobný úver za nemravný a žalobu zamietol pre rozpor plnenia s dobrými mravmi (civilnoprávna úžera). Švajčiarsky spolkový súd znížil v roku 1967 rozhodnutím z 1.4.1967 úrokovú sadzbu v prípadoch úverov pre spotrebiteľov z 26 % na 18% a sadzbu 26 % vyhlásil za odporujúcu dobrým mravom.

16. Zároveň je potrebné uviesť, že úrok vo výške 28 % ročne v danom prípade predstavuje sankciu za porušenie povinností spotrebiteľa. Dojednanie o takomto neúmerne vysokom plnení za stavu, že nepovolené prečerpanie je zo strany dodávateľa možné zároveň postihnúť aj ďalšou sankciou, a to zmluvnou pokutou, nepochybne spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa, čo spôsobuje jeho neprijateľnosť, neplatnosť v zmysle § 53 ods. 1 v spojení s § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Nakoľko je dojednanie o výške úroku v celom rozsahu neprijateľné, nemožno ho ďalej ani moderovať.

17. V tomto smere odvolací súd poukazuje tiež na rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 15. 10. 2015, č. k. 9C/113/2015-51 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 24. 11. 2016, č. k. 21Co/10/2016-72, v ktorom súd určil, že obdobná zmluvná podmienka uvedená v bode 3.12 všeobecných obchodných podmienok žalobcu je pre svoju neprijateľnosť (pri zúčtovaní poplatkov môže dôjsť k nepovolenému prečerpaniu bežného účtu. Po dobu nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby, úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu) neplatná.

V zmysle ustanovenia § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka bol žalobca povinný zdržať sa použitia podmienky uvedenej v bode 3.12. Všeobecných obchodných podmienok. Napriek tomu žalobca v

priamom rozpore so zákonom na základe tejto podmienky nielenže účtoval žalovanej úroky a poplatky, ale takto nezákonne zaúčtované úroky a poplatky si uplatňuje v súdnom konaní.

Uvedené konanie žalobcu nemožno nazvať inak ako hrubo odporujúce dobrým mravom, ktorému nemožno priznať právnu ochranu.

18. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok v napadnutej časti postupom podľa § 387 ods. 1 potvrdil. Rovnako odvolací súd potvrdil rozsudok aj v súvisiacom výroku o trovách konania.

19. Odvolací súd vo vzťahu k podaniu žalobcu o vrátení súdneho poplatku zo dňa 19.9.2018 poukazuje na to, že na žalovaného bol vyhlásený konkurz dňa 18.9.2018, teda po rozhodnutí odvolacieho súdu, a preto nebolo možné na tieto okolnosti prihliadať.

20. V odvolacom konaní bola úspešný žalovaný, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu žiadne trovy žalovaného v odvolacom konaní nevyplývajú, preto mu ich náhradu odvolací súd nepriznal.

21. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).